

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

October 2024 | BG

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

?????? ??????

Да прегърнем каузата на разширяването: Ангажимент за бъдещето на Европа

Разширяването и интеграцията на страните кандидатки в Европейския съюз не може да се сведат просто до разширяване: става въпрос за геостратегическа инвестиция за насърчаване на мира, стабилността, сигурността и социално-икономическото развитие, укрепване на демократичната тъкан на нашия континент. По тази причина разширяването на ЕС служи като мощен инструмент за разпространение и отстояване на основните европейски ценности. Двустранните органи, които сме създали с граждански общества от страните кандидатки са съвместните консултативни комитети (СКК) и платформите на гражданското общество, инициативата „Членове от страните кандидатки за разширяване“ и разширяването на посещенията, посветени на върховенството на закона и основните права в държавите кандидатки за членство. Те са пример за ангажимента на ЕИСК както за задълбочаване, така и за разширяване на Съюза. Нашата работа показва, че напредъкът по необходимите вътрешни реформи може и би трябвало да върви ръка за ръка с интеграцията на страните кандидатки. Въпреки продължаващите предизвикателства в няколко страни кандидатки, тези пречки би трябвало да стимулират сътрудничеството ни с партньорите от държавите кандидатки, а не да възпират напредъка.

ЕИСК изигра важна роля за разширяването на ЕС, като участва в срещата на министрите от Западните Балкани в Скопие и си сътрудничи тясно с лидерите на няколко държави кандидатки. Нашите дейности имат за цел да оценят готовността на страните кандидатки да изпълнят критериите от Копенхаген и да заявим отново ангажимента си за приобщаващ и справедлив диалог с

всички членове на ЕИСК, като най-вероятно се включат и членове от страните кандидатки за разширяване. Ето защо с гордост заявявам, че инициативата „Членове от страните кандидатки за разширяване“ започнала през февруари в присъствието на албанския министър-председател Еди Рама и министър-председателя на Черна гора Милойко Спаджич, е крайъгълен камък на манифеста на моето председателство.

Комитетът се позиционира като лидер сред институциите на ЕС в постепенната интеграция на страните кандидатки за членство в ЕС. Въздействието на тази инициатива е осезаемо и все по-признато в страните кандидатки и в ЕС, като председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен и комисарят по въпросите на разширяването Оливер Вархеи решително подкрепят проекта. Тази инициатива има за цел да донесе не само непосредствени ползи, но и да изгради солидна основа за дългосрочните стремежи на страните кандидатки, техните граждани и динамичните им граждански общества. Тя дава

възможност на гражданското общество от тези нации да се ангажира пряко в процеса на вземане на решения в ЕС, като се запазва набраната инерция за необходимите реформи. Общо 146 членове от страни кандидатки участваха активно в изготвянето на становища по теми, свързани с разширяването, като например политиката на сближаване на ЕС, единния пазар, устойчивостта на хранително-вкусовия сектор и недостига на умения.

СКК и платформите на гражданското общество представляват изключително важни места за диалог между различните заинтересовани страни, като гарантират, че всички гласове се изслушват по време на процеса на вземане на решения. Понастоящем съществуват СКК с Черна гора, Сърбия и Турция, а платформи на гражданското общество са изградени с Украйна и Молдова. Очаква се СКК със Северна Македония да започне отново работа веднага след откриването на първата глава за преговори, а нов комитет за Албания е в ход. Предстоящият форум на високо равнище на гражданското общество, посветен на разширяването, който ще се проведе на 24 октомври, заедно с пленарната сесия на ЕИСК, допълнително ще засили този ангажимент. Той ще бъде организиран съвместно с Комисията и ще събере членове на ЕИСК, около сто представители от страните кандидатки за разширяване, държави членки и водещи политици от страните кандидатки, за да проучат значението на гражданския и социалния диалог за успешното разширяване на ЕС. Той ще подчертае ролята на социалния диалог за постигане на напредък в усилията за присъединяване, оптимизиране на екологичния и цифровия преход и отстояване на основните ценности на ЕС.

Като портал за гражданското общество ЕИСК посвещава дейността си на овластяването и възприемането на гласовете, стремящи се към свобода, демокрация и социално-икономически просперитет, като в крайна сметка насърчава по-тесната интеграция в страните кандидатки и в ЕС. Заедно изграждаме по-светло бъдеще за Европа, което почива на приобщаване, просперитет и единство. Ангажиментът на Комитета към разширяването е непоколебим и нашите действия са свидетелство за вярата ни в по-интегрирана и устойчива Европа като цяло.

Оливер Рьопке

Председател на ЕИСК

?????????? ?? ? ???????????

6 ноември 2024 г.

[Годишна конференция за основните права и върховенството на закона](#)

27 ноември 2024 г.

[Гражданите могат да победят дезинформацията \(Атина, Гърция\)](#)

28-29 ноември 2024 г.

[Европейски форум за миграцията- 9-о заседание](#)

4-5 декември 2024 г.

?????? ??? ...

Попитаме Сандра Парти, докладчик по становището относно Изкуствен интелект с общо предназначение: пътят след Акта за изкуствения интелект, какво мисли за този документ. По-специално защо е толкова важно да се гарантира, че този законодателен акт се прилага правилно по отношение на моделите на ИИ с общо предназначение и как се управляват те? Как можем да произвеждаме конкурентоспособен ИИ в ЕС и защо това е от значение?

?? „?????????? ? ??????“ — ??? ? ????????, ?? ?????? ?? ?? ?? ??????

От Сандра Парти

Актът за изкуствения интелект е първата всеобхватна правна рамка, регулираща изкуствения интелект в световен мащаб.

Използването на ИИ се става все по-широко и засяга много аспекти от нашето ежедневие. Например ИИ влияе върху информацията, която хората виждат онлайн чрез целенасочени реклами. Но важно е, че той вече се използва в сектора на здравеопазването за подпомагане на диагностицирането и лечението на заболявания като рака. За тази цел приложенията с ИИ разчитат на модели на ИИ с общо предназначение (ИИОП), които трябва да бъдат обучени. Те трябва да бъдат захранвани с много изображения, например на ракови клетки, за да ги разпознават самостоятелно.

Успешното обучение разчита на данни — огромни количества данни. Начинът, по който се извършва обучението, оказва влияние върху качеството на резултата от обучения модел или приложението с ИИ. Ако се захранва с погрешни данни или изображения, здравите клетки ще бъдат погрешно идентифицирани като ракови.

Подобряването на медицинските и здравните грижи е убедителен пример за необходимостта в ЕС да разполагаме с капацитет и инфраструктура за разработване на основни модели на ИИ с общо предназначение. Това чисто и просто ще помогне за спасяването на

човешки животи.

Освен това ИИ с общо предназначение променя из основи производствените процеси, както и предприятията. За да остане европейската икономика конкурентоспособна, трябва да осигурим пространство за иновации в рамките на ЕС и да насърчаваме предприемачите и стартиращите предприятия да развиват своите идеи.

Разбира се, съществуват рискове, свързани с ИИ и ИИ с общо предназначение — от недостатъци в моделите и грешки в приложенията до отявлено престъпно използване на технологията. Следователно ЕС трябва също така да разполага с експертен опит, за да отблъсне злонамерените атаки и киберзаплахите, трябва да може да разчита на базирана в ЕС инфраструктура, за да се гарантира, че най-просто казано „процесът се поддържа“.

Всичко гореизложено показва колко е важно да има правилна нормативна уредба, съсредоточена върху качеството на данните за обучението, методите на обучение и в крайна сметка крайния продукт. Тя трябва да се основава на европейски ценности като прозрачност, устойчивост, защита на данните или зачитане на върховенството на закона. За съжаление много от основните развития в областта на ИИ с общо предназначение се ръководят от участници извън юрисдикцията на ЕС.

Поради това ЕС трябва да развие капацитет за осигуряване на спазването на своите регулаторни разпоредби и европейски ценности по отношение на действащите на нашия пазар участници от ЕС и извън него.

ЕС трябва да намали господстващото положение на пазара от страна на големи, често неевропейски, цифрови компании, включително чрез мобилизиране на инструментите на политиката в областта на конкуренцията. Органите за защита на конкуренцията в ЕС трябва да използват капацитета си и да гарантират, че хиперскейлърите (компании с изключително мащабни изчислителни ресурси) не злоупотребяват със своята пазарна позиция в среда B2B или B2G.

Публичните органи могат да подкрепят европейските доставчици на приложения на ИИОП и ИИ, като възлагат обществени поръчки за своите продукти и демонстрират своята надеждност пред други потребители и клиенти. ЕС разполага с талантите, технологичното ноу-хау и предприемаческия дух, необходими за „ИИ, произведен в Европа“. Но липсата на инвестиции, липсата на съответната ИТ инфраструктура и продължаващата фрагментация на вътрешния пазар, която пречи на разрастването, възпрепятстват конкурентоспособността на европейските участници в областта на ИИ.

???? ????????

Нашият гост изненада е д-р Александра Борхард, която беше основният оратор на семинара на ЕИСК „Свързване на ЕС“ през 2024 г. Водещ автор на [доклада с актуалните новини на Европейския съюз за радио и телевизия за 2024 г.](#) относно въздействието на ИИ върху журналистиката, тя анализира перспективите за отговорна журналистика след бързото разпространение на генеративния ИИ. Въпреки че някои действащи лица от медийната индустрия вече са преситени от обещанията на генеративния ИИ, рисковете, които той създава са значителни, но също така и възможностите.

Д-р Борхард е старши журналист, независим съветник, университетски преподавател и медиен изследовател с над 25 години новинарски опит, от които 15 на ръководни длъжности. През последните пет години тя подкрепя 26 европейски издатели в

областта на цифровата трансформация като наставник за програмата „Table Stakes Europe“ на Световната асоциация на издателите на новинарски медии (WAN-IFRA). Можете да се запознаете с работата ѝ [тук](#).

[????????? ?????????????? ? ?????? ?? ?????????????? ??](#)

От Александра Борхард

Представено по провокативен начин, журналистиката и генеративният ИИ си противоречат: докато журналистиката е свързана с факти, генеративният ИИ изчислява вероятностите. Или може би искате журналистите да запълнят празнините в дадена новина с нещо, което просто звучи вероятно? Генеративният ИИ действа именно по този начин. Въпреки това генеративният ИИ открива огромни възможности за подобряване на журналистиката, вариращи от използването му за генериране на идеи, въпроси за интервюта и заглавия, до ролята му в журналистиката на данните и бърз анализ на документи. Той може също така да помогне да се излезе от рамките на даден формат и език, като може да преобразува текст във видеоклипове, подкастове и визуални

материали, да транскрибира, да превежда, да илюстрира и да осигури достъп до съдържание под формата на чат. Тези аспекти могат да помогнат да се достигне до хора, които преди това не са използвали достатъчно такива услуги: аудитории на много местно ниво, хора без умения за четене и разбиране или с други трудности, както и тези, които просто не се интересуват от традиционните форми на журналистика. Както посочва Езра Еман, директор за стратегията и иновациите в NPO — обществения радио- и телевизионен оператор в Нидерландия: „С генеративния ИИ можем да изпълним по-добре мисията си за обществена услуга; той ще подобри интерактивността, достъпността и творчеството. ИИ ни помага да представим повече от нашето съдържание на аудиторията ни.“

Въпреки че някои участници от сектора очевидно вече са опиянени от обещанията на генеративния ИИ, тази технология създава значителни рискове за журналистиката. Два от най-важните сред тях са общата загуба на доверие в информацията и допълнителното подкопаване или дори изчезване на нейните бизнес модели. Както вече беше споменато, „халюцинациите“ — терминът, използван за тенденцията на генеративния ИИ да фабрикува отговори въз основа на привидни факти и източници — всъщност представляват характеристики на технологията, а не грешка. Предизвикателството обаче е още по-голямо. Тъй като генеративният ИИ дава възможност на всеки да създава за минути всякакъв вид съдържание, включително дълбоки фалшификати, съществува опасност обществеността да загуби доверие в цялото налично съдържание. Обучението по медийна грамотност вече съветва всички да подхождат скептично по отношение на съдържание, намерено онлайн; този здравословен скептицизъм може да се превърне в пълно недоверие с увеличаването на обема на фабрикувано съдържание. Все още не е ясно дали традиционните медии ще спечелят от ролята си на пътеводители в този информационен свят, или всички медии ще бъдат счестени за ненадеждни в тези условия.

Все по-големият брой генеративни търсения допринася за това бедствие, тъй като заплашва да направи журналистиката все по-невидима. Докато в миналото търсенето в Google предоставяше набор от връзки, много от които водеха до надеждни медии, понастоящем резултатите от търсенето все повече се оформят от генеративен ИИ. Хората получават първоначални отговори под формата на

текст, дори не им се налага да търсят по-задълбочено. Нищо чудно, че ръководителите на медиите са ужасени. Много от тях бързат да прилагат ИИ с цел повишаване на ефективността, което очевидно не е решение, когато всъщност има необходимост от повече инвестиции в качествена журналистика, за да се покажат разликите между обикновено „съдържание“, от една страна, и добре проучена, точна и надеждна журналистика, от друга страна.

Необходим е етичен подход към използването на ИИ в медиите. На първо място, медийните организации се нуждаят от стратегия за ИИ и да се съсредоточат върху това, което технологията може да допринесе за осигуряването на добавена стойност на обществената услуга. Ресурсите трябва да се съсредоточат върху това, което е желателно, и да се използват по подходящ начин — винаги със съзнанието, че изкуственият интелект има значителни екологични и социални разходи. Винаги трябва да е възможно да се каже „не“. Организациите следва да използват и силата и влиянието си при закупуването на продукти, лобирането за регулиране и участието в обсъждания в областта на авторското право и защитата на данните. Залогът е голям. Всяко предприятие трябва редовно да контролира продуктите, които използва, за предубеждения и стереотипи, за да се избегне причиняване на по-големи вреди. И накрая, в бързо променящите се условия, когато всеки ден на пазара излизат нови продукти, е опасно да се действа самостоятелно. Участието в сътрудничество и насърчаването му в рамките на сектора и между промишлеността и технологичните предприятия е от съществено значение за очертаването на отговорни пътища напред.

Няма съмнение обаче, че генеративният ИИ ще увеличи многократно зависимостта на медиите от големите технологични дружества. Колкото повече технологичните дружества интегрират инструменти с ИИ в приложенията, които хората използват в ежедневието си, толкова по-слаб ще е контролът на медийните организации върху практиките, процесите и продуктите. В такъв случай техните етични насоки могат да бъдат само допълнение към нещо, което отдавна е решено другаде.

Като се има предвид всичко това, следната хипотеза може да е донякъде изненадваща: бъдещата журналистика може да наподобява в голяма степен тази от миналото — но, да се надяваме, че ще е по-добра. Част от днешната журналистика обаче ще изчезне. Както винаги, журналистите ще продължат да се интересуват от факти, изненади, разказване на истории и търсене на отговорност от властта. Целта ще е изграждане на стабилни, лоялни отношения на доверие с аудиторията чрез предоставяне на насоки, провеждане на дискусии и подкрепа за общностите. В свят на изкуствено съдържание, думите, мислите и чувствата на истинските хора ще бъдат много ценни. Репортерите са в уникална позиция да ги открият. ИИ обаче може да помогне на журналистиката да постигне по-добри резултати: да служи на отделни лица и групи в съответствие с техните нужди и житейски ситуации; да стане по-приобщаваща, местна и обогатена с данни по начини, които преди това не са били достъпни. Както твърди Ан Лагеранц, заместник главен изпълнителен директор на Шведската телевизия, относно ИИ: „Той ще промени из основи журналистиката, но да се надяваме не и ролята ни в обществото. Трябва да работим за надеждността на медийната индустрия. Трябва да създадем безопасни пространства за информацията.“ Може уверено да се направи изводът, че ИИ създава най-голяма опасност не за самата журналистика, а за нейните бизнес модели.

Настоящият текст се основава на свободно достъпния доклад на тема [„Надеждна журналистика в ерата на генеративния ИИ“](#), публикуван от Европейския съюз за радиоразпръскване през 2024 г., проучен и написан от д-р Александра Борхард, Кати Бреме, д-р Феликс Симон и Оле Захрисон.

????? ? ?????!

В нашата рубрика „Право в целта!“ докладчикът по становището на ЕИСК [Създаване на европейска водеща инициатива в областта на здравеопазването](#) Ален Койор препоръчва здравните въпроси да се превърнат в приоритетна тема за бъдещата Европейска комисия. Той подчертава обединяващия характер на европейската водеща инициатива за здравето, която би трябвало да демонстрира европейската солидарност чрез укрепване на здравните системи и защита на ЕС от бъдещи кризи.

ALAIN COHEUR

????????? ?????? ?? ???? ???? ?????????????? ? ???????????
?? ?????? ???????????

От Ален Койор

Здравето е основен стълб за издръжливостта и просперитета на ЕС. То далеч не е второстепенна тема, а ключов приоритет за всеки европейски гражданин, защото, рано или късно, всички използваме нашите здравни системи. По време на пандемията от COVID здравето беше основен акцент. Трябва да се отбележе обаче, че председателят Фон дер Лайен не използва позицията си и уникалната възможност да превърне здравето в съществен елемент на всички други области на политиката чрез насърчаване на хоризонталната интеграция на здравните политики.

Трябва да преодолеем секторната фрагментация и да разработим по-съгласуван, солидарен и приобщаващ европейски модел, подкрепяйки справедлив преход за всички, без да се пренебрегва никой. Трябва да обединим всички заинтересовани страни, да засилим социалния диалог и да включим гражданското общество — от разработването на политиките до изпълнението и оценката.

Комитетът призовава за водеща европейска инициатива в областта на здравеопазването: обединяваща инициатива, основана на европейската солидарност, за укрепване на нашите здравни системи, борба с неравнопоставеността в здравеопазването и защита от бъдещи кризи. Ето някои от аспектите, които ще бъдат в основата на тази всеобхватна инициатива:

- ?????????? ?????????? ?? ?????? ? ?????: ?????????? ?? ?? ?????????? ?? ?????? ??????????? ?????????? ??????????? ? ?????? ?????? ?? ?????????????????? ??????
- ?????? „???? ??????“: ?????????? ?????? ? ?????????? ?????????? ?? ?????????? ?? ??????????, ??????????? ? ?????????? ?????? ??????????? ?? ???????, ??????????? ? ?????????? ?? ?????????? ??????????? ?????????? ??????
- ?????????????? ?? ?????? ??????? ??????? ?????? ?????????? ?? ?????? ?????????????? ? ?????????? ??????????, ??? ? ??????????, ?? ?????????????????? ? ??????????????? ?? ?????????? ?????? ?? ?????????? ? ?????????? ?????????????? ? ? ??????? ?? ??? ??????
- ?????????????? ?????????? ? ??????? ??????????. ?????????????? ? ?????????????????? ??????? ??????????? ??????????? ?????? ?????????????????? ?? ?????????? ? ?????????????????????????????? ?? ??????
- ?????????????? ?? ?????? ?? ?????????? ? ?????????? ?? ?????????? ? ?????????????????????? ?????????????? ?? ??, ?????? ?????????? ?????? ?? ?????? ?????????? ? ?????????????? ??????? ? ?????????? ? ?? ?????? ?????????????? ?? ?? ?????????? ?????? ?? ?????????? ?????????????? ?? ?????????? ?????????? ?? ?????????? ?????????????? ?? ?????????????? ??????????
- ?????????????? ?? ??????????? ?????? ?????? ?????? ? ?????? ??????? ??????? ?????????????? ?????? ?????????? ?? ?????????????????? ??????? ?? ??, ?????????????? ? ?????????, ??????????? ?? ?????????????? ??????? ? ??????????? ?? ?????????? ?????????? ?? ??????????
- ?????????? ?? ??????????? ?? ?????????????? ? ?????????? ??????? ?? ???, ??-????????? ??? ??????? ?????????, ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?????? ? ?????? ?? ?????????????? ?? ?????????????? ?? ?????????????? ? ??????????
- ??????? ? ??? ?? ??????????? ??????? ? ?????????????????????, ?????????? ? ??????? ???????????, ?????? ?? ?????? ??????????; ??? ? ??? ? ?????????????????????? ? ??????????????????, ??????? ?? ?? ?????????? ???????.

?????? ?? ?????

???? ?????????? ?? ??????? ??????????????? ?? 15-???
????????? ?? ??????????? ?? ??????????????? ??????????,
?????????? ?? ??????? ? ?????????? ?????????????? ??
????????????????? ??????????

Организации на гражданското общество, физически лица и частни дружества вече могат да кандидатстват с проекти с нестопанска цел за наградата на ЕИСК, посветена на борбата с вредната поляризация на европейското общество.

Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) току-що даде ход на 15-ото издание на своята Награда за гражданското общество. Конкретната цел на тазгодишното издание е да се отличат ефективни, иновативни и творчески инициативи и дейности

с нестопанска цел в Европейския съюз, за борба с вредната поляризация на европейското общество.

Наградният фонд от 50 000 евро ще бъде разпределен между не повече от петима лауреати. Крайният срок за подаване на кандидатури е 10,00 ч. (брюкселско време) на 7 ноември 2024 г. Церемонията по награждаването на победителите ще се състои по време на Седмицата на гражданското общество, организирана от ЕИСК през март на 2025 г.

Кандидатури могат да подават организации на гражданското общество, официално регистрирани в ЕС и работещи на местно, регионално, национално или европейско равнище. За наградата могат да кандидатстват и лица, които живеят в ЕС, както и дружества, регистрирани или извършващи дейност в рамките на ЕС, при условие че проектите им са строго с нестопанска цел.

Инициативите и проектите трябва да се осъществяват в ЕС. Необходимо е вече да са осъществени или все още да са в процес на осъществяване. На [уебстраницата](#) на ЕИСК за Наградата за гражданското общество са поместени всички изисквания и [онлайн формуляра за кандидатстване](#).

Видовете дейности и/или инициативи, предложени за наградата, могат да обхващат широк кръг от теми като: идентифициране на индивидуалните и колективните детерминанти на вредната поляризация, насърчаване на прозрачността по отношение на финансирането на организациите, борба с намаляването на медийния плурализъм, насърчаване на свободата, многообразието и независимостта на медиите и борба с дезинформацията и фалшивите новини.

Целта на наградата на ЕИСК за гражданското общество е да повиши осведомеността за изключителния принос на гражданското общество за създаването на европейска идентичност и гражданство и да популяризира общите ценности, които укрепват европейската интеграция. Всяка година Наградата акцентира върху различна тема, която е от особено значение за ЕС. (Im)

[???? ?????????? ?????????? ?? ??-??????????](#)
[????????? ?? ?????? ?? ?? ? ?????????? ??](#)
[????????????????? ?? ?????? ? ????????????](#)
[????????????????????? ?????????? ?? ???????????????](#)
[??????????](#)

След номинирането на нов европейски комисар по въпросите на демокрацията, правосъдието и принципите на правовата държава Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) призова за по-решителни действия от страна на ЕС в областта на принципите на правовата държава и основните права.

На пленарната си сесия през септември ЕИСК беше домакин на дебат относно демокрацията, на който бяха представени идеи за по-

силен отговор от страна на ЕС на нарушенията на принципите на правовата държава и подкопаването на демокрацията. Също така председателката на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен обяви, че се създава дългоочакваната платформа на гражданското общество.

ЕИСК се застъпва за създаването на такава платформа от 2016 г. насам. Очаква се платформата да даде на гражданското общество по-силен глас при оформянето на политиките на ЕС, като осигури така необходимото пространство, за да могат организациите да общуват с институциите на ЕС и да спомогнат за формулирането на решенията по ключови въпроси като независимостта на съдебната власт и демократичните свободи.

Йоахим Херман от дирекция „Правосъдие“ на Европейската комисия представи последния доклад относно върховенството на закона, в който се подчертава разширяването на ЕС с присъединяващите се държави и въздействието на този факт върху единния пазар.

Кевин Касас-Замора от международната организация IDEA приветства усилията на ЕС, но предупреди за отстъпление от демокрацията, като призова за по-силна ангажираност на гражданското общество и по-подробни доклади относно върховенството на закона. **Александрина Наймович** от Европейския граждански форум настоятелно призова за по-ясни препоръки и система за ранно предупреждение, за да се предотврати по-нататъшно подкопаване на демокрацията.

По време на дебата участниците предупредиха, че съществува известно самодоволство, и подчертаха необходимостта да се обърне внимание на нарастващите опасения от авторитаризъм, заплахите за независимостта на съдебната власт и свиването на гражданското пространство. **Йежи Помяновски**, ръководител на Европейския фонд за демокрация, предупреди, че пренебрегването на демокрацията в полза на решаването на по-непосредствени опасения, свързани с миграцията и сигурността, би могло да има неблагоприятни резултати, и призова 5 % от помощта за развитие да бъде разпределена за демократични програми.

Дебатът в ЕИСК подчерта незаменимата роля на гражданското общество в защита на принципите на правовата държава, като призова за по-активното му участие в изготвянето на политиките на ЕС. Стартирането на платформата на гражданското общество, съчетано с подновен ангажимент към основните права, е от решаващо значение за бъдещето на демокрацията в ЕС. (gb)

???? ? ECOSOCC ?? ??????????? ???? ????????????? ?????????? ?????????? ?? ????????? ?? ?????? ?? ??? ?? ??????????

На 20 септември, в рамките на срещата на върха на ООН за бъдещето в Ню Йорк, Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) и Икономическият, социален и културен съвет (ECOSOCC) на Африканския съюз представиха съвместна декларация, в която се подчертава решаващата роля на гражданското общество за справяне с глобалните предизвикателства и постигане на напредък в областта на устойчивото развитие.

В тази декларация, изготвена в рамките на меморандума за разбирателство между **ЕИСК** и **ECOSOCC**, се излага обща визия за по-справедлив, по-приобщаващ и правдив свят. Партньорството между ЕИСК и ECOSOCC има за цел да вдъхнови нови съюзи и инициативи.

Председателят Рьопке заяви: „Тази декларация е много повече от просто думи; тя е твърд ангажимент към общите ни ценности — демокрация, приобщаване и устойчивост. В условията на неотложни глобални предизвикателства се нуждаем от по-стабилно многостранно сътрудничество, което действително да ангажира самото ядро на гражданското общество“.

В съвместната декларация се подчертава необходимостта от:

- ?????????? ?? ?????????????? ?? ?????? ?? ?????????? ?????????? (??) ?????????? ?????????? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ? ??? ??????;
- ?????????????? ?? ?????????? ?????? ?? ?????????????? ?? ?????????? ?? ??????, ??? ?? ?????? ?????????????? ?? ?????????????? ?? ?????? ??? ? ?????????????????? ?? ?????????? ? ?????????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ??????????;
- ?????????? ?? ?????????? ?????????? ?????? ? ?????????? ?????????? ?????? ? ?? ?????????????? ?? ?????????? ?? ?????????????? ?????????, ?????? ? ?????????? ??????;
- ?????????? ?? ?????????? ? ?????????????? ?????? ?????? ? ?????????????? ?? ?????????? ?? ??? ?????????? ? ?????????? ? ?????????? ?? ?????????? ?? ??????????;
- ?????????? ?? ?????????? ??? ?? ?????????????? ?????????? ? ?????????? ?? ?????????????? ?? ?????????? ??????????, ?????????????? ?????????????????? ?? ?????????? ?? ?? ?? ?????????? ?? ?????????;
- ?????????? ?? ?????? ??? ? ?????????????? ?? ?????????? ?????????? ??? ?????? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ??????????.

Партньорството между ЕИСК и ECOSOCC беше формализирано с подписването на меморандум за разбирателство на 17 юли 2024 г. в Акра, Гана. С него се укрепва сътрудничеството по ключови въпроси като устойчивото развитие, действията в областта на климата и ангажираността на гражданското общество. Меморандумът предвижда редица дейности като редовни срещи, съвместен принос към срещите на високо равнище между ЕС и АС и създаване на постоянен механизъм за участие на гражданското общество.

Сътрудничеството отразява ангажимента на двете институции за постигане на напредък в изпълнението на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) и за насърчаване на приобщаващото управление. В меморандума се изтъква необходимостта да се търсят съвместни решения на глобалните предизвикателства, включително изменението на климата и демократичната устойчивост, с акцент върху засилването на ролята на гражданското общество в партньорството между ЕС и Африка.

ЕИСК и ECOSOCC имат за цел да овластят гражданското общество в Африка. (at)

[? ???????????? ?? ????? ?????????? ??????????](#)
[????????????? ?????????? ?????????????? ?? ?? ?? ??](#)
[??????????????? ?????? ?????????????? ????? ??????](#)
[????????????????? ???????](#)

На септемврийската си пленарна сесия ЕИСК прие резолюцията [Очертаване на демократичния напредък на ЕС: резолюция за следващия законодателен мандат](#), изготвена от членовете Криста Швенг, Чинция дел Рио и Йоанис

Вардакастанис.

С оглед на настоящата многостранна криза ЕИСК отправя искане към новите Европейски парламент и Комисия да се възползват от многообразието на представителството на ЕИСК, за да укрепят Европейския съюз.

През новия законодателен мандат целите следва да бъдат да се укрепи международната позиция на ЕС, да се преодолеят проблемите в институционалната му структура, да се осигури солидна основа за общите ценности на Европа и да се насочи икономиката към устойчиво бъдеще, изградено въз основа на напреднал, приобщаващ социален модел — нещо, което е от жизненоважно значение за напредъка, единството и конкурентоспособността.

В резолюцията ЕИСК призовава институциите на ЕС да развият понятие за сигурност, разгледана от шест аспекта и основана на Съюз, който:

- ??????? ?????? ????????? ?? ?????? ???????;
- ??????? ?????? ?? ????????? ????????, ??????? ????????? ?? ????????, ?????????????? ??????? ? ??????????, ? ????? ?????????? ?????????, ????????????? ?????????? ??????? ? ?????????????? ? ??? ??????
- ????????? ?????????????????? ????????? ?????????, ????????? ?????? ??????????, ?????? ?????????? ?????????????????, ?????????, ?????????? ??????? ?????? ? ?????? ???????;
- ??????? ?????????? ?????????? ?? ???????;
- ?????????? ?????? ? ??????? ?? ?????????? ?????????, ?????????????? ?????????? ?????????? ??????????????, ?? ?? ?? ?????? ? ?????????????????? ? ?????????????? ? ??????? ?? ? ? ?????? ??????
- ?????????? ?????? ?????? ?????????? ? ?????? ??????, ?????????? ? ?????????????? ?? ???????, ?????????????? ? ?????????? ?? ?????????? ??????????????

Резолюцията е резултат от първата по рода си [Седмица на гражданското общество](#), проведена от ЕИСК през март 2024 г. с цел да се опознаят възгледите на европейците от всички възрасти, социалните партньори и организациите на гражданското общество. (mp)

[ЕИСК призовава за интегриран глобален подход за справяне с продължаващата криза в областта на биологичното разнообразие](#)

С наближаването на 16-ата конференция на страните по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие (COP16) Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) [призовава за интегриран глобален подход за справяне с продължаващата криза в областта на биологичното разнообразие](#).

С нарастването на напрежението в световен мащаб ЕИСК настоятелно призовава правителствата да се съсредоточат върху биологичното разнообразие като ключово решение на тройната планетарна криза (изменение на климата, загуба на биологично разнообразие и опустиняване). ЕИСК подчерта в становището си, прието през септември., че COP16 ще бъде ключов момент за ускоряване на глобалните усилия за опазване на екосистемите на нашата планета.

„Без биологично разнообразие екосистемите и икономиките ще се сринат, тъй като над половината от световния БВП и 40 % от работните места зависят пряко от природата“, заяви Арно Шварц, докладчик по становището.

ЕИСК посочва, че биологичното разнообразие — основата на екосистемите, благосъстоянието на хората и икономиките, трябва да бъде включено в множество сектори на политиката като климата, селското стопанство и търговията, и да не бъде разглеждано изолирано. Така например търговските споразумения следва да насърчават устойчивостта, като гарантират, че стоките и технологиите не

допринасят за обезлесяването и унищожаването на местообитанията.

Също така спешно трябва да се осигури финансова подкрепа за опазване на биологичното разнообразие. Публичното финансиране само по себе си е недостатъчно, поради което е необходимо съчетаване на публични, частни и иновативни финансови механизми.

ЕИСК настоятелно призовава ЕС да подкрепя държавите от Глобалния юг при опазването на биологичното разнообразие и се застъпва за постепенното премахване на субсидиите, които са вредни за биологичното разнообразие, особено тези, които насърчават изкопаемите горива. Пренасочването на тези субсидии към възстановяване на екосистемите би могло да допринесе за справяне както с изменението на климата, така и със загубата на биологично разнообразие чрез природосъобразни решения като повторно залесяване, устойчиво селско стопанство и възстановяване на влажните зони.

Освен това ЕИСК подчерта значението на подхода „Едно здраве“, който свързва здравето на хората, животните и околната среда. Здравите екосистеми предоставят услуги от критично значение, като опрашване, улавяне на въглерод и филтриране на водата, като всички те допринасят за благосъстоянието на хората. Намалването на биологичното разнообразие подкопава устойчивостта на екосистемите, като увеличава риска от зоонозни болести като COVID-19.

ЕИСК също така призова младите хора да бъдат включвани в по-голяма степен в процеса на вземане на решения. Той предложи да се създаде позицията на изпълнителен заместник-председател на Европейската комисия, отговарящ за бъдещите поколения, като се гарантира, че отдава приоритет дългосрочната устойчивост и благосъстояние спрямо краткосрочните ползи. (ks)

[????????? ?? ?? ?? ?????????? ?????????????? ??](#)
[2024 ?.: ??????, ?????? ? ?????? ?? ?????????? ??](#)
[???? ????? ?????????? ? ?????????????? ?? ???-?????](#)
[???, ???-????? ?????????? ?? ?????? ? ???-?????](#)
[????????? ? ?????????? ?? ?????????????? ??????](#)

На 23 септември 2024 г. Европейската комисия **обяви победителите** в третото издание на наградите на ЕС за биологично производство. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) избра и награди победителите в три основни категории: най-добро МСП, занимаващо се с биологично производство, най-добър търговец на дребно на биологични храни и най-добър ресторант в областта на биологичните храни.

Победителите са:

- **Най-добро МСП, занимаващо се с биологично производство:** *Gino Girolomoni Cooperativa Agricola* (?????), ?????????, ????? ?????????? ??? ????? ? ?????? ?????, ??? ????????? ??????? ?? ????????????? ?????????, ? ????????? ??? 300 ?????? ?????????? ???????.
- **Най-добър търговец на дребно на биологични храни:** *SAiFRESH* (?????), ?????????? ?? ?????????? ??????, ????? ?????????? 70 ??? ?????????? ?????? ? ?????????? ????? 30 ?????? ???, ?????????? ?? ?????????? ?????, ?????????? ?????????? ?????????? ? ?????????? ????????????????? ???????.
- **Най-добър ресторант/ресторантьорски услуги в областта на биологичните храни:** *Kalf & Hansen* (?????), ?????? ?????????, ?????????????????? ? ?????? ?????????? ? ?????? ?????????????? ?????, ?????????? ? ?????????? ?????????? ? ?????????? ?????????? ? ?????????? ?????????????????.

Петер Шмит, председател на секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“ на ЕИСК (NAT), похвали победителите, като отбеляза, че наградите отличават иновациите и високите постижения в сектора на биологичното производство в ЕС. Той подчерта, че увеличаването на физическата и финансовата достъпност на биологичните продукти е от съществено значение за растежа на сектора и за подпомагане на ЕС да постигне целта си от 25 % биологично земеделие до 2030 г. „Решаването на социални проблеми чрез селскостопанските политики обаче е погрешен подход. Социалните политики трябва да дават възможност на европейските граждани да си купуват биологични продукти“, добави той.

Наградите на ЕС за биологично производство са част от по-широката инициатива „Ден на биологичното производство“ на ЕС, стартирана през 2021 г., за да се подчертаят ползите от биологичното земеделие. Биологичното земеделие, подкрепено от общата селскостопанска политика на ЕС, нарасна значително, като от 5,9 % от земеделската земя в ЕС през 2012 г. достигна до 10,5 % през 2022 г., а продажбите на дребно достигнаха 45 милиарда евро през 2022 г. Въпреки икономическите предизвикателства ЕС продължава да бъде вторият по големина пазар на биологични продукти в световен мащаб след САЩ. (ks)

The EESC calls for more ambitious climate action

[???? ? 29-??? ?????????????? ?? ??????????](#)

И тази година Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) ще участва в Конференцията на страните от ООН по изменението на климата, която през 2024 г. ще се проведе в азербайджанската столица Баку.

ЕИСК ще бъде представяван от **Петер Шмид**, председател на временната група „Конференция на страните“, и от младежкия делегат от ЕИСК на Конференцията на страните **Диандра Ни Бухала**. На конференцията ЕИСК ще повтори посланията от наскоро приетото становище относно финансирането на борбата с изменението на климата и отново ще призове за приобщаващ и справедлив преход, който да гарантира, че действията в областта на климата не увеличават социалното неравенство. ЕИСК ще се

застъпи и за устойчиви системи на хранително-вкусовата промишленост, енергия от възобновяеми

източници, енергийна ефективност, екологосъобразни технологии и съгласуване на целите в областта на биологичното разнообразие и климата. С участието си в 29-ата конференция на страните ЕИСК се стреми да гарантира, че гласът на европейското гражданско общество се чува и че резултатите от конференцията отразяват балансиран и социално справедлив решения на кризата в областта на климата. (ks)

[???? ?????? ?????????????? ?????????? ??????????](#)
[????? ???????](#)

На 4 октомври ad hoc групата на ЕИСК „Европейска гражданска инициатива“ проведе дебат на тема „Европейската гражданска инициатива — актуално състояние в Хърватия“ в Загреб. Целта на дебата беше членовете на ad hoc групата да започнат диалог с местните заинтересовани страни, за да обсъдят техния опит, мнения и идеи. Те се съсредоточиха по-специално върху видимостта и осведомеността за Европейската гражданска инициатива (ЕГИ) в Хърватия, както и върху извлечените поуки и установените до момента най-добри практики. ЕГИ е инструмент, който позволява на гражданите на Европейския съюз да оказват пряко влияние върху политиката на ЕС, като предлагат ново законодателство.

Дебатът в Загреб на тема „Европейската гражданска инициатива — актуално състояние в Хърватия“ беше първата такава проява, която ad hoc групата организира извън Брюксел. На проявата, чийто домакин беше Хърватската търговско-занаятчийска камара (Hrvatska Obrtnička Komora), членовете на ad hoc групата на ЕИСК имаха удоволствието да посрещнат **Маргарета Мадерич**, държавен секретар в Министерството на труда на Хърватия, **Дино Зорич** от Министерството на правосъдието, представители на **Европейската комисия** и **Форума на ЕГИ**, както и много участници, представляващи **центрове Europe Direct**, **университети**, **местни власти** и **национални икономически и социални съвети**, както и хърватски **посланици на ЕГИ**,

организатори на ЕГИ, студенти и други заинтересовани страни.

Следобед дебатът беше последван от редовно заседание на ad hoc групата за ЕГИ и от разходка в центъра на Загреб, по време на която членовете на ad hoc групата разговаряха с местни жители и раздадоха популярното издание на ЕИСК [„Паспорт за европейската демокрация“](#).

С работната си програма за периода 2023—2025 г. ad hoc групата има за цел да засили още повече активното участие на ЕИСК в процеса на Европейската гражданска инициатива. Тя планира да

организира по-нататъшни срещи извън Брюксел, тъй като те предоставят добра възможност за дебат с местните заинтересовани страни от ЕГИ и за повишаване на осведомеността относно ЕГИ на национално и местно равнище.

Ad hoc група „Европейска гражданска инициатива“ — понастоящем председателствана от члена на ЕИСК Виолета Йелич — беше създадена през 2013 г., за да предоставя политически насоки относно ЕГИ и да следи развитието в тази област.

Въведена с Договора от Лисабон, Европейската гражданска инициатива стартира през 2012 г. като първия инструмент за демокрация на участието на транснационално равнище. Тя позволява на най-малко един милион граждани на ЕС от поне седем държави членки да призоват Европейската комисия да предложи законодателство и следователно е най-близкият еквивалент на гражданска законодателна инициатива.

Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) изигра много активна роля в разработването и популяризирането на Европейската гражданска инициатива от самото ѝ начало. (ep)

???? ? ?? ?? ??????? ? ???? ? ?
???????????????? ? ??????

От 2 до 4 октомври Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) и Комитетът на регионите (КР) бяха домакини на Европейския месец на киберсигурността (ЕМКС) в Брюксел. Събитието събра водещи оратори от институциите на ЕС, регионалните правителства и гражданското общество, за да се разгледат предизвикателствата на днешната бързо

променяща се кибернетична среда.

12-ото издание на ЕМКС се съсредоточи върху социалното инженерство — нарастваща заплаха, която се занимава с човешкото поведение с цел получаване на неразрешен достъп до информация и услуги и по този начин нарушава сигурността.

Основните изводи от тазгодишното събитие са:

1. ? ????? ??????? ?????? ??????????????? ? ? ????????? ???? ?????????? ?????? ? ? ?????????? ???? ? ?????????? ??????.
2. ?????????? ?????? ? ???? ? ? ? ??????? ????????? ? ??????????????? ? ?????????????? ? ?????????????? ? ? ?????????????? ?
3. ?????????????????? ??????, ??? ? ??????? ?????? ? ? ? ?????????? ?????????????? ??????????, ????????? ?????????? ????? ? ?
4. ?????????????? ?????? ?????? ?????????? ???? ? ?????????? ? ?????????? ?????? ???? ???? ? ???? ? ???? ? ???? ? ?
5. ?????? ? ? ?????????? ??????????, ?????????? ? ? ? ? ? ?????????? ? ?????? ? ? ? ?????? ?????????????? ?????? ? ?

Повече информация за проявата можете да намерите [тук](#). (lp)

???? ???? — ?????? ????????? — „????????????
????“

На 17 септември, вторник, ЕИСК беше домакин на прожекцията на филма „Учителската стая“, носител на Европейската филмова награда на публиката LUX.

Филмът на **немския режисьор Илкер Чатак** и изследва предизвикателствата, пред които е изправена учителка, като същевременно разглежда по-широки проблеми в рамките на образователната система. След прожекцията зрителите участваха в дебат, модериран от **заместник-председателя на ЕИСК, отговарящ за комуникацията Лауренциу Плосчану**. В дискусиата се включиха **ораторите Ян Уилкер и Татяна**

Бабраускиене, които споделиха мнения по темите на филма и тяхното значение във връзка с настоящите социални въпроси.

Тази прожекция е част от поредица, организирана от **ЕИСК в сътрудничество с наградата LUX, Европейската филмова награда на публиката, присъждана от Европейския парламент**. Прожекциите демонстрират ангажираността и ролята на ЕИСК за насърчаване на диалога по належащи социални теми.

?????? ?? ????????

Въвеждане на икономическия растеж на ЕС непрекъснато е по-нисък от този на САЩ, докато Китай бързо навакства разликата. От 2002 г. до 2023 г. разликата в равнищата на БВП между ЕС и САЩ (по цените от 2015 г.) нарасна от малко над 15 % до тревожните 30 %. От сравнението личи още по-сурова реалност, ако се вземе предвид покупателната способност: разликата е нараснала от 12% на значителните 34%.

От Стефано Малия, председател на група „Работодатели“ на ЕИСК

Докладът на Марио Драги отново насочи вниманието към спешната необходимост от справяне с икономическите предизвикателства пред Европа. Този доклад, както и докладът на Енрико Лета са като сирени, които бият тревога с ясно и сериозно послание: Европа е изправена пред решителен момент и не можем да си позволим да бъдем самодоволни.

Залозите са по-високи от всякога: през последните две десетилетия икономическият растеж на ЕС непрекъснато е по-нисък от този на САЩ, докато Китай бързо навакства разликата. От 2002 г. до 2023 г. разликата в равнищата на БВП между ЕС и САЩ (по цените от 2015 г.) нарасна от малко над 15 % до тревожните 30 %. От сравнението личи още по-сурова реалност, ако се вземе предвид покупателната способност: разликата е нараснала от 12% на значителните 34%.

Едно от най-големите предизвикателства е регулаторната среда в Европа. Данните са впечатляващи: от 2019 до 2024г. ЕС е приел близо 13 000 законодателни акта, в сравнение с 3 500 в САЩ.

Това регулаторно претоварване доведе до значителни разходи за привеждане в съответствие за предприятията, отклонявайки ресурси от иновациите и подобряването на резултатите. Освен това то предизвика тревожната тенденция дружествата да се преместват извън ЕС, като между 2008 г. и 2021 г. 30 % от европейските „еднорози“ са напуснали ЕС.

Както подчертава Драги, инвестициите сами по себе си няма да дадат тласък на Европа. Целта е да се гарантира, че реформите водят до значим напредък. Трябва да се съсредоточим върху завършването на единния пазар, премахването на пречките, приоритизирането на съгласуван подход за намаляване на тежестта и рационализирането на разпоредбите. Това са ключови стъпки, които могат да бъдат предприети незабавно без сериозни политически битки и биха донесли осезаеми ползи за предприятията, особено за МСП, които са гръбнакът на нашите икономики.

Освен това не можем да пренебрегнем взаимосвързаността на нашите сектори и икономики. Подобренията в една област могат да доведат до положителни ефекти в други области. Например интегрирането на ИИ и основани на данни технологии може да подпомогне по-интелигентното енергийно управление в различните отрасли, като значително намали разходите и емисиите — от усъвършенстваното производство до прецизното земеделие. Това са видовете полезни взаимодействия, към които трябва да се стремим.

Пътят напред е ясен. Европа разполага с капацитета, талантите и потенциала за иновации, за да си възвърне конкурентното предимство. Това обаче ще изисква силна политическа воля, сътрудничество и съсредоточаване върху дългосрочните стратегически цели. Сега ние —

институциите на ЕС и държавите членки — трябва да превърнем тези възможности в действия, които водят до реална промяна.

????????? ?? ??????? ?????????? ?? ??, ?????????? ??
?????????? ?????? ? ????????????? ??????, ?????? ?
????????? ?? ?????? ????????

от група „Работници“ на ЕИСК

След като беше оповестен новият колегиум на членовете на Комисията, не можем да не забележим, че постът на комисар, отговарящ за работните места и социалните права, е премахнат. Вместо това сега имаме комисар по въпросите на хората, уменията и готовността. Използването на думата „хора“ повдига много въпроси. В крайна сметка не трябва ли почти всички останали портфейли да са свързани също с хората? Бихме могли да коментираме и до голяма степен жаргонната употреба на думата „готовност“, която присъства и в друг портфейл.

Тук обаче става въпрос за това какво липсва и какво е изоставено. Социалната политика и заетостта отидоха на заден план, като [всичко това е в името на конкурентоспособността](#). Криптичният и понякога оцветен характер на някои други длъжности е очевиден: например от „прилагане и опростяване“ до „просперитет“ и „устойчивост на водните ресурси“.

Портфейл за заетостта и социалната политика съществува от 70-те години на миналия век, но през 2019 г. той беше преименуван на „Работни места и социални права“. Той включваше ключови политики, като например Европейския стълб на социалните права и неговите широкообхватни инициативи. Качествените работни места, равенството, социалният диалог и условията на труд и живот продължават да бъдат основни въпроси за оцеляването на нашите демокрации.

Въпреки това, вместо заетост, сега разполагаме с умения. Идеята, че много от настоящите ни проблеми произтичат от недостига на умения, изглежда широко приета в някои кръгове. Предприятията се борят да намерят квалифицираната работна ръка, от която се нуждаят. И не е изненадващо. За постъпване на работа са необходими няколко години професионален опит и не е необичайно да се изискват докторати, няколко езика и дълъг списък с удостоверения за умения, които биха могли да бъдат усвоени на работното място само за няколко месеца. Освен това много често предлаганите заплати едва покриват разходите за живот. Това се отнася и за квалифицирани позиции, за които вече се получават заплати от горната част на скалата.

Както Комисията често посочва, дълбоко обезпокоително е това произволно използване на жаргон в съчетание с наративно послание, което очевидно е доминирано от конкурентоспособността. Изглежда, че гарантирането на благосъстоянието, качествените работни места и достойното заплащане е вече изпълнена мисия и сега единственият останал проблем е да се преодолее недостигът на умения. Този пропуск обаче изглежда съществува главно в новия колегиум на членовете на Комисията, който не е в състояние да осъзнае настоящата ситуация, да я разглежда в перспектива и да предложи реалистични решения. Надяваме се, че отвъд първоначалните портфейли и под повърхността ще можем да намерим солидни предложения за укрепване на социалните и трудовите права, демокрацията и борбата с изменението на климата.

[????????? ?? ??????????: ?????????? ?? ???????,](#)
[????????????????? ? ????????????????? ??????](#)
[????????????? ? ????????????????? ????](#)

**От Кшищоф Балон, докладчик по становището на ЕИСК
относно „Насърчаване на европейската солидарност между
поколенията — към хоризонтален подход на ЕС“**

В Договора за Европейския съюз се казва, че „Съюзът... насърчава... солидарността между поколенията.“

Въпреки това възрастовата дискриминация, отрицателните нагласи към определени възрастови групи и демографските тенденции, съчетани с множество кризи, разделят европейските общества и създават пречки пред реалното приобщаване и участие. Тези въпроси засягат не само по-възрастните поколения; те ще окажат въздействие и върху настоящите по-млади поколения.

Същевременно диалогът между поколенията и положителното влияние върху икономическото развитие ще отговорят на нуждите на различните поколения по устойчив начин, като укрепват демокрацията и социалното сближаване. Диалогът между поколенията ще функционира като форма на граждански диалог.

Затова се нуждаем от нов политически подход към солидарността между поколенията — тук и сега!

Поради това ЕИСК призовава Европейската комисия да публикува Зелена книга относно солидарността между поколенията. В нея трябва да се включат предложенията, посочени в становището на ЕИСК относно „[Насърчаване на солидарността между поколенията в Европа](#)“, включително тези, свързани със сферата на труда, пенсионните системи и здравните услуги и услугите за полагане на грижи. На свой ред държавите членки се приканват да обменят най-добри практики в тези области. В подкрепа на тези усилия солидарността между поколенията следва да бъде установена като една от целите на регламентите за Европейския социален фонд за периода 2027—2034 г.

Организациите на гражданското общество и социалните партньори играят ключова роля в планирането и прилагането на конкретни политики. ЕИСК следва да създаде форум за солидарност между поколенията, който да бъде платформа за обмен на информация и опит и за разработване на нови идеи в тясно сътрудничество с организациите на гражданското общество и други заинтересовани страни. С участието на Европейската комисия форумът може да наблюдава

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

???????? ?? ????, „?????????? ?? ??“: ??????????????
? ??????????? ?????, ????? ?? ??????? ?? ?????????

На 17 и 18 октомври Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) проведе своята водеща годишна комуникационна проява „Свързване на ЕС“, която събира на едно място работещи в областта на комуникацията представители на организациите на гражданското общество. Проведен под наслов „Крепост на демокрацията: да помогнем на журналистиката да оцелее и процъфтява“, тазгодишният семинар беше посветен на настоящото положение на медиите и тяхното място в обществото. На семинара беше отбелязано, че журналистите са изложени на нарастващ натиск от страна

на правителствата и различни частни интереси, което ограничава свободата на медиите. Наред с познатите пречки, сега те са изправени пред възхода на генеративния изкуствен интелект, който — въпреки ползите, които носи — застрашава икономическите основи на журналистиката.

„Каква е истината? Този отколенен въпрос отново стана актуален с появата на изкуствения интелект, в контекста на фалшивите новини, конспиративните теории и авторитарните правителства, които систематично подкопават информирания дебат, точността и основаната на взаимно уважение дискусия. Крайно време е да се обединим, за да потърсим въпросите и отговорите, които ни сплотяват в рамките на ЕС“, заяви председателят на ЕИСК **Оливер Рьопке**.

„Преди 20 години малцина можеха да предвидят, че през 2024 г. много от нас вече няма да четат сутрешния вестник със сутрешното си кафе, а ще четат на телефоните си новините, помествани на новинарски сайтове и все повече — в социалните медии“, отбеляза заместник-председателят на ЕИСК, отговарящ за комуникацията, **Аурел Лауренциу Плошчану**. „Новите предизвикателства обаче не изместват старите. Журналистите все още се борят с отколените си врагове: цензура, непрозрачна собственост върху медиите, недостатъчно финансиране, закони, насочени срещу медиите, и др.

Генералният секретар на Европейската федерация на журналистите **Рикардо Гутierrez** подчерта, че работата на журналистите следва да се третира като „обществена услуга“ или „обществено благо“, застрашено от икономически предизвикателства, съдебни производства с цел тормоз

(ССПНСУО) и пряко насилие (14 журналисти, убити в ЕС от 2015 г. насам).

„Журналистиката е професия, която става по-опасна от всякога“, заяви **Йежи Помяновски**, изпълнителен директор на Европейския фонд за демокрация, като се позова на преследването на журналисти в Беларус. Беларуският режисьор, активист и журналист **Андрей Гньот**, който е под домашен арест в Белград и е изложен на риск от екстрадиране, сподели в своето видео послание, че най-голямата заплаха за журналистиката е „намерението за използване на брутална сила за унищожаване на истината и почтеността“. Беларуската журналистка **Хана Любакова**, която беше осъдена задочно на 10 години затвор, на свой ред отбеляза, че 33 журналисти са лишени от свобода в Беларус, и че дори абонаментът за нейния канал в социалните медии би могъл да доведе до лишаване от свобода.

Д-р Александра Борхард, старши журналист, независим консултант, медиен изследовател и водещ автор на доклада на Европейския съюз за радиоразпръскване (EBU) „Надеждна журналистика в ерата на генеративния ИИ“ изказа „провокативното“ — по думите ѝ — твърдение, че „генеративният изкуствен интелект е в разрез с журналистиката, тъй като журналистиката се базира на фактите, а генеративният ИИ изчислява вероятностите, т.е. не се базира на факти“. „Затова ИИ трябва да бъде предмет на фактологическа проверка“, посочи тя в основната си реч на тема **„Надеждна информация в ерата на генеративния изкуствен интелект“**.

Г-жа Борхард отправи предупреждение към медиите във връзка с „цифровото разделение“, при което част от обществото посреща с отворени обятия ерата на ИИ, а останалата част от него ѝ се противопоставя. Ако не се приспособят, медиите рискуват да загубят битката за използване на ИИ като инструмент за модернизиране и достигане до по-широка аудитория. Сред предизвикателствата, с които медиите се сблъскват в резултат на генеративния ИИ, е загубата на видимост за журналистите в контекста на основан на ИИ бизнес модел и липсата на контрол върху съдържанието.

Прекаленото изобилие от информация, каквато ИИ може да произвежда в огромен мащаб, може да доведе до претоварване на аудиторията. „Ще искат ли младите хора да станат журналисти, ако това означава да се конкурират с изкуствения интелект?“, попита г-жа Борхард. (II)

[?????????? ?? ?????????? ???? ?? ?????????](#)
[??????????](#)

Един от ораторите в дискуссионната група „Разследваща журналистика“ на семинара „Свързване на ЕС“ през 2024 г. беше Лукаш Дико, директор на Центъра за разследваща журналистика „Ян Куцяк“. Той ни разказа за работата на разследващите репортери в Словакия днес, където първоначалната подкрепа за свободната преса и борбата с корупцията след убийството на Ян Куцяк беше заменена от липса на доверие в независимите медии и враждебни нагласи спрямо журналистите.

1. Убийството на Вашия колега Ян Куцяк, първото убийство на журналист в Словакия откакто страната получи независимост, разтърси не само Вашата страна, но и ЕС. Какви са последните

развития по делото срещу извършителите?

Ян Куцяк и неговата годеница Мартина Кушнирова бяха убити преди шест години и половина заради разследването, което водеше Ян. Въпреки това съдебният процес все още продължава и може да трае дори още по-дълго. Днес убиецът, неговият шофьор и помагачът бяха осъдени на дълъг период лишаване от свобода. Но процесите срещу предполагаемия организатор, бизнесменът Мариан Кочнер, и близката му сътрудничка Алена Жужова, която, според разследването, е поръчала убийството, все още чакат решението на Върховния съд след обжалване. Жужова беше осъдена от първоинстанционния съд, докато Кочнер беше оправдан. Възможно е също делото да бъде възобновено в зависимост от предстоящото решение. И Кочнер и Жужова вече са излежавали дълги присъди за други престъпления. Ние в Центъра за разследваща журналистика „Ян Куцяк“ (ICJK) следихме процеса много отблизо, тъй като една от основните ни цели е да запазим наследството на Ян, като продължим разследващата му дейност.

2. След първоначалния шок и протестите срещу убийствата, които доведоха до оставката на тогавашния министър-председател Роберт Фицо, какво според Вас се промени в общественото мнение, така че Роберт Фицо да може отново да дойде на власт?

След убийството на Ян и Мартина през 2018 г. цялото общество беше в потрес. В Словакия бяха наблюдавани най-големите народни протести от времето на Кадифената революция през 1989 г., която доведе до падането на комунизма. Протестите доведоха до оставката на министър-председателя Роберт Фицо и на министъра на вътрешните работи Роберт Калиняк. Хората подкрепяха журналистите, всеки искаше да бъде разследващ журналист и корупцията вълнуваше хората. На гребена на тази вълна опозицията спечели изборите през 2020 г. с антикорупционна програма. Но скоро след това се разрази пандемията от Covid-19 с всичките си проблеми, лошо управление и политически сътресения. Като опитен политик Роберт Фицо се възползва от протестите срещу ваксинацията, които му дадоха тласък. Със започването на войната в Украйна той засили проруския си дискурс, което помогна на неговата партия „Посока — социална демокрация“, да спечели отново подкрепа. Словакия е особено уязвима на пропаганда и изфабрикувани новини и тези фактори допринесоха за това Роберт Фицо и неговата партия да спечелят изборите.

3. Колко опасно е да си разследващ журналист в Словакия днес? Какви нови заплахи срещате в работата си?

През последните няколко години в държавите — членки на ЕС, бяха убити четирима журналисти. Дафне Каруана Галиция в Малта през 2017 г., Ян Куцяк в Словакия през 2018 г., Йоргос Караиваз в Гърция през 2021 г. и Петер де Фрис в Нидерландия през 2021 г. Да си разследващ журналист в Европа стана опасно. Но можем също да констатираме, че убийството на един журналист няма да заглуши истината и тя ще излезе на бял свят. Видяхме го във всички тези страни.

Въпреки тези ужасяващи убийства все още можем да видим нарастващ брой вербални атаки или атаки онлайн срещу журналисти в Словакия, често подбуждани от политици, включително министър-председателя, и често подтикващи към тормоз и кампании за оклеветяване на журналисти. Тази враждебна нагласа спрямо журналистите и независимите медии води до други действия срещу тях. Напоследък наблюдаваме увеличаване на броя на стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността, например министър-председателят Фицо заведе дело срещу главния редактор на „Aktuality.sk“ за използването на негова снимка на корица на книга. А най-скорошният случай беше злоупотреба с правоприлагането с цел сплашване на журналисти, което се случи на наш колега в Центъра. Всички тези атаки подкопават доверието на обществеността в независимите медии и водят до враждебни нагласи спрямо журналистите. Вследствие на това броят на разследващите журналисти в страната намалява и няма много млади хора, които искат да станат разследващи журналисти. Положителен е фактът, че в ICJK стартирахме проекта „Safe.journalism.sk“, който предоставя обучение в областта на личната и цифровата сигурност за журналисти, както и правна и психологическа помощ за журналисти, които са обект на заплахи и атаки.

Лукаш Дико е главен редактор и председател на Центъра за разследваща журналистика „Ян Куцяк“ (ICJK). Той е разследващ журналист и медиен лидер с над двадесетгодишен опит. Работил е като директор на „Новини, спорт и обществени въпроси“ на Общественото радио и телевизия на Словакия (RTVS). Лукаш Дико е и съавтор на Етичния кодекс на словашките журналисти, приет през 2011 г.

[„Свързване на ЕС“ през 2024 г. беше организиран с подкрепата на наградата за журналистика „Дафне Каруана Галиция“](#)
[Тази награда за смела разследваща журналистика се връчва от Европейския парламент всяка година през октомври](#)
[Научете повече за наградата и церемонията по награждаването през 2024 г., която ще се проведе на 23 октомври!](#)

Семинарът „Свързване на ЕС“ през 2024 г. беше организиран с подкрепата на наградата за журналистика „Дафне Каруана Галиция“. Тази награда за смела разследваща журналистика се връчва от Европейския парламент всяка година през октомври. Научете повече за наградата и церемонията по награждаването през 2024 г., която ще се проведе на 23 октомври!

Накратко

Наградата за журналистика „Дафне Каруана Галиция“ се връчва от 2021 г. в знак на почит към малтийската журналистка и блогърка, убита през 2017 г. Тя се присъжда ежегодно за изключителна

журналистическа работа, в която се отразяват основните принципи и ценности на Европейския съюз, като свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и права на човека.

Лауреатът за 2024 г. ще бъде обявен на церемонията по награждаването, която ще се проведе в 18,00 ч. на 23 октомври в Европейския парламент (ЕП) в Страсбург. Можете да следите церемонията на живо [тук](#). Независимо общеевропейско жури, съставено от журналисти и експерти по комуникация, избра [13 финалисти](#).

Заместник-председателят на ЕП Пина Пичерно (която отговаря за наградата) ще приветства участниците и ще даде думата на председателя на ЕП Роберта Мецола, която ще произнесе встъпително слово. Ще последва представяне на наградата от член на журито, след което тя ще бъде връчена на победителя от представител на миналогодишните лауреати.

Поглед към миналото

Първата такава награда беше присъдена на [Проекта „Пегасус“](#), координиран от консорциума [Forbidden Stories](#), а през 2022 г. победители станаха Клеман Ди Рома и Карол Валад с [документален филм](#) на тема **„Централноафриканската република под руско влияние“**. [Съвместно разследване](#) на **корабокрушението на превозваща мигранти лодка край остров Пилос**, извършено от гръцката разследваща организация Solomon, в сътрудничество с Forensis, германския обществен радио- и телевизионен оператор StrgF/ARD и британския вестник The Guardian, спечели наградата през 2023 г.

Семинар за журналисти

Преди церемонията по награждаването отделът за медийно обслужване на Европейския парламент ще проведе семинар за журналисти на тема „Гарантиране на свободата на медиите“ (23 октомври, 15,00 ч.). Очаква се да присъстват около 65 журналисти, които ще направят информативни изказвания и ще проведат задълбочени дискусии в присъствието на Метью Каруана Галиция,

журналист и син на Дафне Каруана Галиция.

Програмата ще включва свидетелства на журналисти, които са се сблъскали със заплахи в процеса на своята работа. Една от тези журналисти е Стефания Батистини, италианска журналистка, която неотдавна беше включена в списъка на издирваните от Русия лица, след като направи репортаж за войната. Семинарът ще бъде излъчен по интернет [на този адрес](#).

[??? ?????? ?? ?????????????? ?? ?????????????? „????
??????“: ?????? ?? ?????????????? ? ?????????? ????????](#)
[? ? ??????????](#)

Една от програмите, представени на посветения на журналистиката семинар на ЕИСК „Свързване на ЕС“ през 2024 г., беше инициативата „Хана Аренд“. Това е мрежа от организации на гражданското общество, които подкрепят и защитават журналисти, работещи под изключителен натиск и подложени на цензура, тормоз и преследване. Програма за защита, финансирана от федералното правителство на Германия, инициативата предлага най-разнообразна ценна помощ на журналисти по света — от Афганистан и Судан до Русия и Украйна — независимо дали в родните им страни, или в изгнание.

Когато критичните гласове се заглушават, журналистите се лишават от свобода и цели медии се закриват, обществеността се лишава от достъп до независима информация. Тази информация обаче е от съществено значение за възможността на хората да оформят свободно мнението си и за функционирането на демокрацията.

Две години след стартирането на [инициативата „Хана Аренд“](#) от федералното правителство на Германия основанията за безпокойство не само не са намалели, а напротив — увеличили са се. Последният световен индекс за свобода на печата, изготвен от „Репортери без граници“ (RSF), показва, че в световен мащаб условията за работещите в медиите са се влошили. Броят на държавите (понастоящем общо 36), които попадат в долната категория (в която положението се определя като „много сериозно“), не е бил толкова голям в продължение на повече от десетилетие. Журналисти от редица държави от тази категория, включително Русия, Афганистан и Судан, се подпомагат от няколко проекта, ръководени от партньорските организации на инициативата „Хана Аренд“.

Благодарение на инициативата „Хана Аренд“ — програма за защита, финансирана от Федералното министерство на външните работи на Германия и представител на федералното правителство за културата и медиите — работещите в медиите могат да получат много различни видове помощ в родната си страна или в изгнание. Понякога помощта е възможна дори когато на пръв поглед това изглежда невъзможно. Например проект в рамките на инициативата подкрепя жени журналисти в

Афганистан: те получават обучение по безопасност, стипендии и наставничество на родния си език. Особено голям брой жени в медиите са загубили работата си, откакто талибаните поеха властта през 2021 г., което означава, че понастоящем почти няма жени, които да работят в радиото или телевизията. Оттогава целият сектор е претърпял рязко свиване.

Руските и суданските медийни специалисти могат да се възползват от инициативата „Хана Аренд“ в съседните държави. Създадени са специални центрове, които да служат като звена за контакт за работещите в медиите в изгнание и които се управляват или подкрепят от партньори на инициативата. Центровете за медийни специалисти в изгнание и *Casa para el Periodismo Libre* (пространство за журналисти в изгнание) в Централна Америка също са безопасни пространства, които предлагат психологически и правни консултации. Центровете са и места, които осигуряват допълнително обучение и представляват отправна точка за работа в мрежа между медийни специалисти, които са преследвани в родните си страни по различни причини.

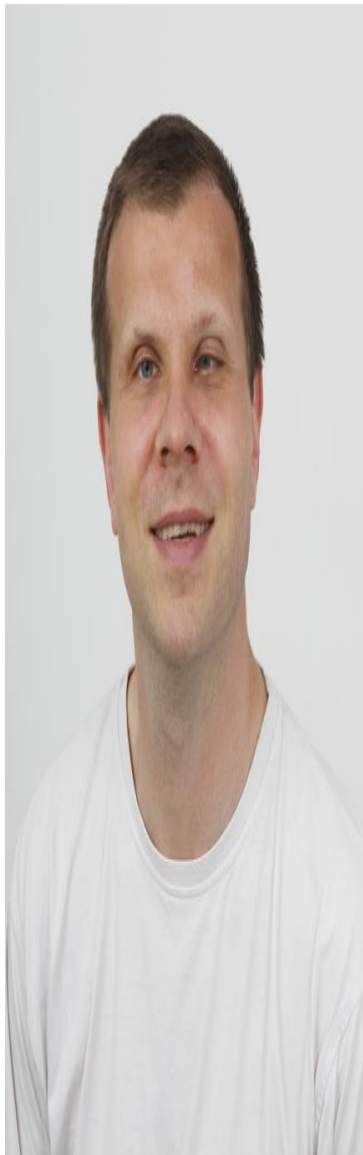
Възстановяването на устойчиви редакционни структури в изгнание е друг подход, следван в рамките на инициативата „Хана Аренд“. Целта е да се гарантира, че хората в родните държави на журналистите с тоталитарен режим продължават да получават независима информация.

Афганистан, Русия и Судан не са единствените държави, чиито журналисти получават подкрепа. Обхватът на инициативата е по същество в световен мащаб и може да реагира гъвкаво на влошаващи се ситуации, свързани със сигурността. Понастоящем се предоставя подкрепа основно на медийни специалисти от Беларус, Централна Америка, Мианмар, Северна Африка и Украйна. В това отношение Украйна е специален случай, тъй като целта на работата по проекта е да се гарантира непрекъснато докладване по време на продължаващата война. Това изисква материална и техническа помощ, както и специално обучение и застраховка за операции на фронтовата линия.

Партньори на инициативата „Хана Аренд“ са следните четири организации на гражданското общество: DW Akademie, Европейският фонд за журналисти в изгнание (JX-Fund), Медии в сътрудничество и преход (MICT) и Европейският център за свобода на печата и медиите (ECPMF). Програмата изисква независимост от държавен контрол, както и ненамеса на държавата. Финансирането се предоставя единствено въз основа на безпристрастни критерии от независими журита, върху които държавата не може да влияе.

За повече информация посетете <https://hannah-arendt-initiative.de/hannah-arendt-initiative-english/> или пишете на info@hannah-arendt-initiative.de.

Инициативата „Хана Аренд“ е мрежа за защита на журналистите и медиите по света. Тя е създадена през 2022 г. по инициатива на Федералното министерство на външните работи на Германия и представителя на федералното правителство за културата и медиите и е финансирана от тях.

© David Pardo Paris

????????????? ? ???????: ???????? ?? ??? ????????????? ??????????????

Журналистите с увреждания могат да вършат работата си еднакво добре и могат също така да предлагат различни и свежи перспективи — защо тогава толкова малко работят в медиите? Ларс Боселман от Европейския съюз на слепите пише за недостатъчното представителство на хората с увреждания в медийната индустрия и за необходимостта да се сложи край на стереотипното им представяне в новините.

Всички демокрации се основават на ключови принципи и един от най-важните е свободата на пресата. Тази свобода помага да се гарантира, че действията на политическите лидери са прозрачни за обществеността. Тя също така ни дава възможност за достъп до информация без външна намеса.

Въпреки това все още съществуват аспекти на медийната практика, които трябва да бъдат подобрени, особено що се отнася до многообразието. По отношение на представителството в медиите или отразяването на теми, свързани с различни социални групи, все още далеч не сме равни.

Настоящите данни показват, че хората с увреждания не са адекватно представени в персонала на вестниците, радиостанциите и телевизионните оператори. Това е много тревожно, като се има предвид, [че до 16 % от световното население има някаква форма на увреждане](#). Освен това, както се подчертава в [доклад на ЮНЕСКО](#), хората с увреждания често се сблъскват и с предразсъдъци поради стереотипното представяне на нашите общности в медиите, пред световната публика.

За да променим общественото възприятие за хората с увреждания, трябва да подчертаем колко е важно те да работят в новинарските студия и да участват в процесите на създаване на съдържание.

Обществото трябва да разбере, че медийната индустрия няма да бъде напълно приобщаваща, докато хората с увреждания не станат част от работните процеси. Освен това темите, свързани с уврежданията, трябва да бъдат обхванати чрез различен подход: медиите трябва да признават, че лицата с увреждания са хора, които следва да се ползват от правата си наравно с всички останали. Освен това, тъй като форматите на съдържанието се променят постоянно, имаме нужда от експерти, които да проектират тези формати така, че да бъдат достъпни и приобщаващи.

Въпреки факта, че общността на хората с увреждания е по-слабо представена в медийната индустрия, все още можем да намерим много вдъхновяващи примери, които показват, че тези хора могат да бъдат отлични създатели на съдържание.

Неотдавна, в своята поредица подкастове, Европейският съюз на слепите излъчи [епизод, посветен на параолимпийските игри в Париж през 2024 г.](#) В този епизод разговаряхме с Летиция Бернар, незряща френска журналистка, която работи за „Радио Франс“. Освен тазгодишните

параолимпийски игри, г-жа Бернард вече е отразявала изданията съответно в Лондон и Рио през 2012 г. и 2016 г., както и зимните параолимпийски игри в Сочи 2014 г. и Пьончанг през 2018 г.

„Събития като параолимпийските игри имат положително въздействие за премахване на бариерите и преодоляване на стереотипите“, подчерта г-жа Бернар по време на интервюто. „Дори ако журналист има увреждане, той може да работи ефективно и дори да описва нещата по различен начин“, добави тя. Професионалният път на г-жа Бернард, както и нейните разсъждения по този въпрос, ни казват, че това измерение също трябва да бъде разгледано, за да се изгради по-приобщаващо общество: равенството трябва да бъде в основата на медийната индустрия.

Ларс Боселман е изпълнителен директор на Европейския съюз на слепите (EBU).

????????

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

? ?????????????? ?? ?????????? ???????????

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifa (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Simran Grewal (sg)
Thomas Kersten (tk)

????????????

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

?????

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76

Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

08/2024